

Medlemmer i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Innkalling til møte i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Det innkalles med dette til møte i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
På **Vertshuset, Røros, onsdag den 5. desember kl 10.00 – 15.00**

Sakliste:

- Sak 28/2018: Godkjenning av innkalling og sakliste.
- Sak 29/2018: Valg av to personer til å underskrive protokollen
- Sak 30/2018: Referatsaker.
- Sak 31/2018: Gutulia nasjonalpark – høring av forslag til forvaltningsplan m/ besøksstrategi – oppsummering av høringsuttalelser
- Sak 32/2018: Søknad fra DNT Oslo og Omegn om løyve til transport av proviant, ved og utstyr til Røvollen selvbetjeningshytte
- Sak 33/2018: Tiltaksplan - prioritering av midler til tiltak i 2019
- Sak 34/2018: Pilot for forenkling av nasjonalparkforvaltningen
- Sak 35/2018: Rapport fra gjennomføring av markering Gutulia 50 år
- Sak 36/2018: Budsjett for nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia - 2019
- Sak 37/2018: Møteplan for nasjonalparkstyret i 2019
- Sak 38/2018: Eventuelt

Saker til orientering og diskusjon:

- Orientering om oppdrag fra Klima og miljødepartementet angående supplerende vern nasjonalpark, v/ Inge Hafstad Fylkesmannen i Trøndelag
- Rapport fra Statens naturoppsyn, oppdrag i 2018, ved Tom Johansen SNO
- Arbeid med re-autorisasjon av Besøkscenter nasjonalpark - Femundsmarka og Gutulia
- Arbeid med besøksstrategi, dialogmøter med reiselivet v/ Kirsten Thyrum
- Ressurser til naturoppsyn – oversending av brev til SNO og dialog med Miljødirektoratet
- Nytt fra leder

Kopi av denne innkallingen med saksdokumenter sendes styrets varamedlemmer til orientering. Varamedlemmene innkalles ikke til møtet, men vil få nærmere beskjed dersom noen av medlemmene melder forfall.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 5.september 2018

Sak 30/2018 - Referatsaker

- 2018/9552 – Femundsmarka NP – søknad om dispensasjon for motorisert ferdsel i for vedlikehold av hytte ved Rundhåen i Grøtådalen – **Innvilget**
- 2018/17413 – anmodning om økt ressurstillgang – naturoppsyn i Femundsmarka
- 2018/4168 – Henvendelse til Sametinget om prosedyrer ved oppnevning av medlemmer til nasjonalparkstyret
- 2018/4168 – Drift av nasjonalpark- og verneområdestyrer – oversending av søknad

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 5.12.2018

Sak 31/2018: Gutulia nasjonalpark – høring av forslag til forvaltningsplan med besøksstrategi - oppsummering av høringsuttalelser

Dokumenter i saken

Innspill fra Statskog SF,
Innspill fra Statens vegvesen
Innspill fra Sametinget
Innspill fra Hedmark fylkeskommune
Innspill fra Fylkesmannen i Trøndelag
Innspill fra Reindriftsforvaltningen
Innspill fra Engerdal fjellstyre
Innspill fra Svahken sijte
Innspill fra Forum for natur og friluftsliv Hedmark.

Saksopplysninger Vurdering

Et forslag til forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark ble oversendt Miljødirektoratet for faglig gjennomgang ved brev av 4. mai 2017. Ved brev av 9. mars 2018 godkjente Miljødirektoratet for høring et revidert og oppgradert forslag til forvaltningsplan m/besøksstrategi.

Planforslaget ble sendt på en bred høring ved nasjonalparkstyrets brev av 15. august 2018. Høringsfristen ble satt til 15. oktober 2018. Det kom inn 8 høringsuttalelser. Disse var fra Statskog SF, Statens vegvesen, Sametinget, Hedmark fylkeskommune, Fylkesmannen i Trøndelag, Reindriftsforvaltningen, Engerdal fjellstyre, Svahken sijte og Forum for natur og friluftsliv Hedmark.

Planprosess

Melding om oppstart av forvaltningsplanarbeidet ble sendt grunneier, bruksberettigede og lokale og regionale organisasjoner og etater ved nasjonalparkstyrets brev av 25. september 2015. I arbeidet med utarbeidelse av planforslaget har nasjonalparkforvalterne drøftet aktuelle problemstillinger med ei rådgivende arbeidsgruppe bestående av representanter for Engerdal kommune, Engerdal fjellstyre, Statskog SF, Statens naturoppsyn, Elgå reinbeitedistrikt og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Reindriftsavdelingen. Gruppas viktigste funksjoner har vært å bidra med informasjon om faktiske forhold og påpeke konsekvenser av ulike forslag til forvaltningsretningslinjer.

I noen år har det vært fokus på at nasjonalparkene skal legge bedre til rette for besøkende og bidra til lokal verdiskaping. Det skal derfor lages besøksstrategier som er en plan for hvordan nasjonalparkforvaltningen vil gjennomføre besøksforvaltningen, dvs. en plan for å balansere hensynet til verneverdiene, tilrettelegging for besøkende og lokal verdiskaping. For Gutulia nasjonalpark har en valgt å innarbeide besøksstrategien som en del av forvaltningsplanen.

Et forslag til forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark ble oversendt Miljødirektoratet for faglig gjennomgang ved brev av 4. mai 2017. Ved brev av 9. mars 2018 godkjente Miljødirektoratet for høring et revidert og oppgradert forslag til forvaltningsplan m/besøksstrategi.

Planforslaget ble sendt på en bred høring ved nasjonalparkstyrets brev av 15. august 2018. Høringsfristen ble satt til 15. oktober 2018. Det kom inn 8 høringsuttalelser. Disse var fra Statskog SF, Statens vegvesen, Sametinget, Hedmark fylkeskommune, Fylkesmannen i

Trøndelag, Reindriftsforvaltningen, Engerdal fjellstyre, Svahken sijte og Forum for natur og friluftsliv Hedmark.

Hovedpunkter i høringsuttalelsene – Nasjonalparkstyrets kommentarer og vurderinger Statskog SF

Statskog SF gir uttrykk for at planforslaget ser bra ut og har ingen konkrete merknader til dokumentet.

Nasjonalparkstyrets vurdering: Det konstateres at Statskog SF er tilfreds med planforslaget og ikke har noen konkrete forslag til endringer.

Statens vegvesen

Statens vegvesen forutsetter at trafiksikkerhet og frisikt i krysningspunkt ivaretas i tråd med Statens vegvesens håndbøker. Ut over dette har etaten ingen merknader til planforslaget.

Nasjonalparkstyrets vurdering: SVVs innspill angående krysningspunkter er lite relevant da nasjonalparken har god avstand til alle offentlige veier.

Sametinget

Sametinget mener at det er viktig at det i dokumentet framkommer at det er en samisk historie i området også før reindriften i dagens form gjorde seg gjeldende. Konkret foreslås at teksten som står under kapittel 2.3.2 i forvaltningsplanen for Femundsmarka nasjonalpark i sin helhet tas inn til erstatning for én setning som står i dokumentets kapittel 2.4.

Nasjonalparkstyrets vurdering: En finner å kunne innarbeide dette avsnittet, med unntak av utsagn som spesifikt er myntet på Femundsmarka nasjonalpark.

Hedmark fylkeskommune

Hedmark fylkeskommune har ingen vesentlige planfaglige merknader til verneforslaget. Fylkeskommunen er fornøyd med kulturminneverdiene i nasjonalparken er gitt bred plass i dokumentet. Det konstateres at anbefalingene som ble gitt ved oppstart av planarbeidet langt på vei er tatt til følge.

Det påpekes at setervollene med bygninger, skigarder og slåttemark inngår som en del av det helhetlige kulturmiljøet på Gutulivollen som Staten som eier har et hovedansvar for å ta vare på. Fylkeskommunen påpeker at fordi seteranlegget har så stor samlet kulturminneverdi så bør alle planlagte tiltak forelegges kulturminnemyndigheten for uttalelse, og at dette nedfelles i forvaltningsplanen. En finner at dokumentets omtale av «vedlikehold» av bygninger er noe problematisk fordi det brukes synonymt med «istandsetting» eller «restaurering» som anses som langt mer omfattende inngrep. Hedmark fylkeskommune påpeker også, uavhengig av forvaltningsplanforslaget, at setrene i Gutulia må tas inn i ny kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø i Engerdal og gis status som hensynssone, og dermed også får et vern etter plan- og bygningsloven.

Avslutningsvis skriver fylkeskommunen i sin uttalelse: «Tiltak som berører kulturminnene i Gutulia vil med andre ord kreve en prosess der både nasjonalparkforvaltning og kulturminneforvaltning skal uttale seg, i tillegg til ordinær kommunal byggesaksbehandling, det bør derfor vurderes om det i forvaltningsplanen legges opp til en rutine for den prosedyren.»

Nasjonalparkstyrets vurdering: Styret konstaterer at Hedmark fylkeskommune som regional kulturminnemyndighet er tilfreds med graden av fokus på forholdet til kulturminner i planforslaget. Nasjonalparkstyret er enig i at det både er hensiktsmessig og verdifullt at konkrete planer om tiltak på bygningsmiljøet kan forelegges Hedmark fylkeskommune til uttalelse. Dette vil bli presisert i plandokumentet. Videre har en forståelse for at dokumentets omtale av begrepet vedlikehold av bygninger bør gjennomgås på nytt med sikte på nødvendige presiseringer/justeringer.

Fylkesmannen i Trøndelag, Reindriftsavdelingen

Generelt så påpeker Reindriftsavdelingen at forvaltningsplanen virker godt gjennomarbeidet og har en oversiktlig struktur. Det påpekes som viktig at reindrifta og samene ikke hindres i

sin nærings- og kulturutøvelse med bakgrunn i vernet og at det er viktig å informere de besøkende om reindrifta og den samiske kulturen, samt hvordan en bør oppføre seg i møte med rein. På grunn av reinens sårbarhet uttrykkes bekymring for at økt besøk i delområde 1 (Gutulisetra) også vil medføre økt besøk i delområde 2. Dette vil i så fall være i konflikt med verneforskriftens formålsparagraf siden friluftsliv ikke er nevnt i formålet og ivaretagelsen av naturgrunnlaget for den samiske kulturen.

I tillegg til noen layoutmessige forhold påpekes også følgende i uttalelsen:

- Under kapittel 2.4 bør det synliggjøres at området hadde tilstedeværelse av samer/fangstfolk lenge før 1600-tallet.
- At i kapittelet om friluftsliv bør opplyses om reindriftslovens § 65 og § 66 om aktsomhet i områder hvor rein beiter.
- Det heter fortsatt Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde.
- I kapittelet om eiendomsforhold bør det nevnes noe om reindriftras bruksrett.
- I kapittelet om vurderinger etter naturmangfoldlovens kapittel II bør det også nevnes § 14 om vektlegging av hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og § 8 om vektlegging av erfaringsbasert kunnskap om samisk bruk.

Nasjonalparkstyrets vurdering: Styret konstaterer at Fylkesmannens reindriftsavdeling mener at forvaltningsplanutkastet er oversiktlig og godt gjennomarbeidet. Reindriftsavdelingens forslag til tekstsupplementer og justeringer synes rimelige og vil bli tatt hensyn til i det videre arbeidet med plandokumentet. Styret vil også understreke at en ved utarbeidelse av informasjonsmaterieil for Gutulia nasjonalpark de senere årene har vært bevisst på å informere om reindriftras tilstedeværelse, bruk av området og hensyn som bør tas. Svahken sijte er blitt involvert i arbeidet med utformingen av informasjonen. Nasjonalparkstyret vil følge denne strategien også i framtiden. Styret har forståelse for frykten for at flere besøkende til Gutulisetra vil medføre mer ferdsel også i delområde 2. En vil imidlertid understreke at det ikke vil bli etablert nye tilretteleggingstiltak i denne sonen (merkede stier, løyper, informasjon, gapahuker etc.), dvs. at denne størstedelen av nasjonalparken skal fortsatt ha preg av å være et urørt og stille naturområde. Nasjonalparkstyret tror derfor at graden av forstyrrelse i forhold til reindrifta ikke vil bli vesentlig endret i forhold til dagens situasjon.

Engerdal fjellstyre

Generelt påpeker Engerdal fjellstyre at forslaget til forvaltningsplan framstår samlet sett som gjennomarbeidet og er i det store og hele tilfreds med forslaget. Videre påpekes det at planen ser ut til å ivareta momenter som er viktige for fjellstyret og synes ikke å skulle medføre innskrenkninger på dagens bruk av Gutulia.

Fjellstyret uttrykker som interessant og positivt at tradisjonell beiting fra rein og husdyr fortsatt kan skje i nasjonalparken og at drift og skjøtsel av Gutulivollen er tenkt videreført med slått og vedlikehold av bygninger. Fjellstyret har merket seg at det ikke er tenkt tilrettelegging utenom området ved Gutulisetra. Fjellstyret påpeker imidlertid at dersom det skulle være behov for enkle bruer utenom dette området, eksempelvis for jegere, bør det kunne gis tillatelse til slike. Når det gjelder tilgjengelig informasjon påpeker Engerdal fjellstyre at begge avdelingene under Femundsmarka nasjonalparksenter også bør informere om Gutulia nasjonalpark. Fjellstyret anbefaler også at informasjon om nasjonalparkene i Engerdal formidles i tilgrensende områder på svensk side og i Trysil, som begge er etablerte turistdestinasjoner.

Engerdal fjellstyre påpeker følgende spesielt:

- Bruer og klopper bør kunne bygges dersom dette ansees som nødvendig for lovlig jakt, fiske og bruksrettsutøving.
- Fjellstyrenes oppsynsordning med hjemmel i Fjellovens § 36 omtales til vanlig som Fjelloppsynet. Dette begrepet bør brukes i forvaltningsplanen.
- I planforslagets kapittel 5.2 er det relevant å tillegge at i henhold til en overenskomst mellom Norges Fjellstyresamband og SNO skal(?) det kjøpes tjenester av lokalt fjellstyre i områder der det eksisterer en organisert oppsynsordning (Fjelloppsyn).

Fjellstyret påpeker at Fjelloppsynet er en viktig aktør i utøvelsen av statlig naturoppsyn i statsallmenningene og for gjennomføring av skjøtelsoppgaver i verneområder, noe som sikrer en lokal forankring.

Nasjonalparkstyrets vurdering: Nasjonalparkstyret konstaterer at Engerdal fjellstyre mener at planforslaget er godt og ivaretar momentene som er viktige for fjellstyret. En har også merket seg at fjellstyret synes å være enig i strategien med hensyn til tilrettelegging for besøkende til nasjonalparken, dvs. forslaget til sonering. Når det gjelder eventuelle planer for anlegg av nye bruer så vil nasjonalparkstyret vurdere dette i hvert enkelt tilfelle. Fjellstyrets forslag til tekstsupplement i kapittel 5.2 synes rimelig og vil bli etterkommet. Nasjonalparkstyret vil ta med seg fjellstyrets synspunkter angående Gutuliainformasjon i Femundsmarka nasjonalparksenter inn i arbeidet med reautorisasjon av nasjonalparksenteret.

Svahken sijte

Svahken sijte gir generelt uttrykk for at utkastet til forvaltningsplan er godt. Det oppfordres imidlertid til å innarbeide samiske stedsnavn der dette er naturlig. Reinbeitedistriktet har videre i sin uttalelse konkrete forslag til justeringer/suppleringer, framført kapittelvis på en ryddig måte. Utdrag av dette:

- I 2.2 foreslås det en ny setning der det påpekes at Sametinget er ansvarlig myndighet for forvaltningen av samiske kulturminner.
- I avsnittet om dyrelivet bør det nevnes at også oter og kongeørn har tilhold i området.
- I 2.4 bør det presiseres at reindriftssamer har utnyttet traktene til reinbeite *i hvert fall* fra 1600-tallet.
- Svahken sijte minner om at friluftsliv ikke er en del av verneformålet og gir i denne sammenhengen uttrykk for skepsis til å oppmuntre til økt menneskelig aktivitet gjennom tilrettelegging for mer friluftsliv. Imidlertid understrekes det at en er tilfreds med at eventuell aktivitet sentraliseres ved Gutulisetra.
- Under forvaltningsmål for ferdsel foreslås innarbeidet at reindrift heller ikke skal forstyrres unødig.
- Svahken sijte foreslås innarbeidet et nytt avsnitt i kapittel 4.3 om reindrift og har et konkret forslag til dette i høringsuttalelsen.
- Under punkt 6.1 foreslås at det påpekes at reinbeitedistriktet forvalter den praktiske reindriften i området basert på alder tids bruk.
- Under kapittel 6.4 bes om at det understrekes at samisk bruk basert på generasjoners erfaring også inngår i kunnskapsgrunnlaget.
- Svahken sijte ber om å bli inkludert i «operasjonaliseringen, herunder utforming av tekst og bilder og annet informasjonsmateriell, av besøksstrategien», jf. kapittel 7 om besøksstrategi.

Nasjonalparkstyrets vurdering: Reinbeitedistriktets forslag til tekstsupplementer og justeringer synes rimelige og vil bli tatt hensyn til så langt det er hensiktsmessig. Styret vil også understreke at en ved utarbeidelse av informasjonsmateriell for Gutulia nasjonalpark de senere årene har vært bevisst på å involvere reinbeitedistriktet i utformingen, herunder tekster. Nasjonalparkstyret har til hensikt å følge denne strategien også i framtiden.

Forum for natur og friluftsliv Hedmark

FNF-Hedmark ser det som positivt at det utarbeides en grundig forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark, og stiller seg generelt positiv til mye av det som er omtalt i planen. FNF understrekes Gutulias betydning for friluftslivet, spesielt for sommeraktiviteter. Ordningen med åpen seter på Nedpåvollen anmodes om at blir videreført. FNF-Hedmark mener at enkelt friluftsliv som ikke krever større anlegg og tilrettelegging må kunne fortsette som før i nasjonalparken. Dette vil kunne øke forståelsen for vernet. Det påpekes også at god informasjon også er viktig for å skape forståelse for bevaring av naturverdier og som motivasjon til naturvennlig adferd. FNF-Hedmark er positiv til tilrettelegging som sikrer allmenhetens adgang til å drive naturvennlig og enkelt friluftsliv. Det påpekes imidlertid at

tilretteleggingen ikke reduserer naturopplevelsen eller fører til konflikt mellom friluftslivet og verneformålet.

Når det gjelder motorferdsel påpeker FNF at elgjaktlag også må gis mulighet til å frakte ut felte dyr med lett beltegående kjøretøy også i høyfjellsterreng fordi denne kjøringen vil ikke føre til store terrengskader eller varige spor som kommer i konflikt med verneformålet. FNF mener også at det bør gis flerårige dispensasjoner for dette kjøreforholdet.

Det påpekes at det er gjort mye bra informasjonsarbeid for Gutulia de siste årene. FNF påpeker at informasjon også må gjøres tilgjengelig via digitale løsninger, spesielt for å trekke yngre besøkende til nasjonalparken.

Nasjonalparkstyrets vurdering: Styret konstaterer at FNF-Hedmark i hovedsak er fornøyd med planforslaget. I denne sammenhengen ønsker nasjonalparkstyret å understreke at en ved tilretteleggingen som har vært gjort i Gutulia til nå har forsøkt å gjøre denne så enkel, diskret og smakfull som mulig. Denne strategien vil bli fulgt også framover. Fjellterrenget innenfor nasjonalparken er relativt bærekraftig. Styret er innstilt på å finne rimelige løsninger for uttransport med lett beltegående kjøretøy også for elg som eventuelt felles over tregrensa og vil presisere dette i plandokumentet. Styret vil påpeke at i plandokumentet så står det at flerårige dispensasjoner for uttransport av felt elg kan påregnes gitt.

Samlet vurdering

Flertallet av de som har uttalt seg til planforslaget gir uttrykk for at de synes planforslaget framstår ryddig og gjennomarbeidet og at de samlet sett er tilfreds med forslaget. Uttalelsene har mye preg av å være av generell karakter. Det har framkommet relativt få forslag til konkrete justeringer og endringer. Nasjonalparkstyret konstaterer at de som uttaler seg til forslaget til strategisk hovedgrep med hensyn til besøksforvaltning, dvs. forslaget til sonering, i hovedsak er enige i forslaget til løsning.

Enkelte av høringsinstansene har framsatt konkrete forslag til tekstsupplementer og tekstjusteringer. Mesteparten av dette gjelder anmodning om innarbeiding av faktainformasjon, samt enkelte presiseringer av utsagn i planforslaget. Særlig Svahken sijte, Fylkesmannen i Trøndelag (Reindriftsavdelingen) og Engerdal fjellstyre har nedfelt slike konkrete anmodninger i sine uttalelser. Nasjonalparkstyret synes at mesteparten av disse anmodningene synes rimelige og hensiktsmessige og skal tas hensyn til i det videre arbeidet med plandokumentet.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia konstaterer at flertallet av de som har uttalt seg mener at planforslaget m/besøksstrategi er oversiktlig og gjennomarbeidet. Styret har merket seg at det ikke har framkommet vesentlige motforestillinger eller forslag til endringer. Nasjonalparkstyret slutter seg til forslaget til vurderinger og forslagene til tekstjusteringer/supplementer, slik det framkommer av saksframstillingen.

Dokumentet kan etter bearbeidingen oversendes til Miljødirektoratet for endelig godkjenning.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 05.12.2018

Sak 32/18: Søknad fra DNT Oslo og Omegn om løyve til transport av proviant, ved og utstyr til Røvollen selvbetjeningshytte

Søker: DNT Oslo og Omegn

Dokumenter i saken

Søknad av 21.11.2018 fra DNT Oslo og Omegn

Søknaden er vurdert i henhold til

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Forskrift om vern av Femundsmarka nasjonalpark.

Søknaden

DNT Oslo og Omegn ved Tor Martin Stenseng har sendt følgende søknad:

DNT Oslo og Omegn vil med dette søke om løyve til transport av proviant, ved, utstyr og annet lovpålagt ettersyn av Røvollen selvbetjeningshytte i Femundsmarka. Røvollen har ca 600 overnattinger pr år.

Transporten vil bli utført av tilsyn Kåre Tørres, Femundsvegen 3150, 7374 Røros. Kåre Tørres har løyve som leiekjører i Røros kommune, og har også transportoppdrag for SNO (Statens Naturoppsyn).

Det søkes om løyve til å utføre transporten i tidsrommet januar - april 2018 - 2021, med i alt 8 turer med skuter hvert år. Transportruta som brukes er fra Synnervika over isen til Røsand og videre opp til Røvollen. For DNT Oslo og Omegn hadde det vært ønskelig om det kunne gis flerårig løyve.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- Å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde.
- Å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- Å bevar det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

I henhold til vernebestemmelsen §3 punkt 5.3 d) kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til nødvendig transport av ved, materialer, utstyr m.m til setrer, buer og hytter vinterstid.

Vurdering

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Nasjonalparkstyret mener med bakgrunn i naturfaglig registrerings- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplan- og forvaltningsplanprosessen for Femundsmarka å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av den omsøkte kjøringen slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Naturmangfoldlovens § 9 om føre-var-prinsippet blir derfor ikke tillagt vekt i denne saken.

I henhold til naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. De siste årene har det vært et betydelig antall søknader om dispensasjon for snøskuterkjøring i dette området. Sekretariatet mener at denne saken, sammen med den øvrige skuterkjøringen som utøves i området, samlet sett kan føre til en uheldig belastning. Dette vil kunne komme i konflikt med økologiske verdier knyttet til Femundsmarka nasjonalpark og verdiene området har for naturopplevelse, jf. også formålsparagrafen. Det er en overordnet målsetting å begrense omfanget av motorferdselen i utmark til det nødvendigste av nyttetransport. Åtte turer med snøskuter i løpet av sesongen er imidlertid et relativt høyt antall. Det forutsettes imidlertid at det ikke gjennomføres flere turer enn det som er høyst nødvendig.

Ifølge naturmangfoldlovens § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Det er imidlertid ikke mange realistiske alternativer til lå benytte snøskuter til dette formålet.

Forslag til vedtak:

Med hjemmel i verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark, § 3 punkt 5.3.d, innvilger nasjonalparkstyret for Femundsmarka, DNT Oslo og Omegn dispensasjon fra verneforskriftens § 3 punkt 5.1 for bruk av snøskuter for transport av ved til selvbetjeningshytta Røvollen.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for inntil 8 turer med snøskuter i vintersesongen
- Dispensasjonen gjelder for 4 sesonger dvs tom 30.04.2022
- Kjøringen utføres av Kåre Tørres som også er leiekjører i kommunen
- All kjøring skal skje på en hensynsfull måte slik at skader på vegetasjon og unødige forstyrrelser av dyrelivet unngås.
- Det skal føres kjørejournal med opplysninger om kjøringen. Turen skal føres i kjørejournalen før transporten begynner.
- Kjørejournalen skal sendes i utfylt stand til nasjonalparkstyret for Femundsmarka innen 31. mai det aktuelle år kjøringen finner sted.

Dispensasjonen og kjørejournalen skal medbringes under kjøring

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 05.12.2018

Sak 33/18: Tiltaksplan for Femundsmarka og Gutulia 2019

Dokumenter i saken

- Vedlagte tiltaksplan i henhold til mal fra Miljødirektoratet

Vurdering

Vedlagt følger utkast til tiltaksplan for Femundsmarka og Gutulia. Tiltaksplanen ble for første gang utarbeidet for sesongen 2015. Den er revidert for 2019 og har et 4 års perspektiv. Frist for å oversende innspill og søknader gjennom bestillingsdialogen er 10 januar 2019.

Forslag til vedtak:

Utkast til tiltaksplan tas til etterretning, med de føringene for prioritering av tiltakene som framkom i møtet. Nasjonalparkforvalter delegeres myndighet til å utarbeide prosjektsøknader for de aktuelle tiltakene i henhold til styrets prioriteringer, samt utfylling av eget skjema for anmodning om bistand fra Statens naturoppsyn, innen fristen 10. januar 2019.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 05.09.2018

Sak 34/18: Forenkling av nasjonalparkforvaltningen – forslag om etablering av en pilot for Femundsmarka og Gutulia – ny behandling

Dokumenter i saken

Søknaden er vurdert i henhold til

Vedtekter for nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Bakgrunn

Fra notat utarbeidet av Lars Erik Hyllvang til møte med statsråden den 25.08.2018

«Jeløya-erklæringen: Styrke norsk naturforvaltning og forvalte eksisterende verneområder på en god måte.

•Forenkling av utmarksforvaltningen. Fra rapport 2014: Dagens utmarksforvaltning er komplisert, uoversiktlig og til dels utilgjengelig for brukerne. Næringsliv, lokalbefolkning og interessegrupper forstår ofte ikke hvilke organer man skal henvende seg til.

Kan Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia få en større rolle enn nå? Er det mulig å tenke seg et pilotprosjekt som forsøker å gjøre noe med utfordringene styret opplever ved å prøve ut en annen modell innenfor arbeidet med verneområdene og samtidig innfri målsettingene i Jeløya-erklæringen og arbeidet med forenkling av utmarksforvaltningen?»

Forvaltningen av verneområder i Norge har blitt etablert gjennom flere ulike reformer og Stortingsvedtak gjennom tiden.

De lokale forvaltningsstyrene har nå ansvaret for forvaltningen av store verneområder i Norge. Styrene har også ansvar for de viktigste plandokumenter for forvaltningen, slik som forvaltningsplan og besøksstrategi for verneområdene.

Forvaltningen kan søke om tiltaksmidler til gjennomføring av ulike tiltak i verneområdet. Men forvaltningsstyret disponerer ikke noe eget driftsapparat til gjennomføring av de ulike tiltakene. Forvaltningen har også hovedansvar for informasjon om verneområdene, men har ikke noe eget informasjonsorgan til disse oppgavene.

I de fleste land i verden, inkludert USA, Australia og de fleste land i Europa så har man etablert et felles organ under paraplyen «National Park service», disse ivaretar følgende innenfor nasjonalparkene:

- Forvaltning
- Informasjon (herunder nasjonalparksentre)
- Naturoppsyn
- Skjøtsel
- Tilrettelegging

I norske verneområder er dette ansvaret fordelt mellom nasjonalparkstyrene, Statens naturoppsyn og nasjonalparksentrene som har egne styrer/stiftelser.

I tillegg har vi ulike aktører på grunneiersiden og i forhold til forvaltning av rettigheter (fiskejakt og grunneiersiden).

Til sammen blir det svært mange aktører med ulike interesser innenfor verneområdene. Det er et pågående utredningsarbeid NOU 2018:11 «Ny fjellov». Alle interesser knyttet til rettigheter- og grunneiersiden, må fungere innenfor sitt regelverk og fastlagte organ. Det vil fortsatt være aktuelt å ha et nært samarbeid med disse aktørene og kjøpe tjenester av fjellstyrene, Statskog og private som operer i området.

Men de organene som ivaretar interessene i verneområdet på vegne av den statlige miljøforvaltningen bør kunne samordnes bedre lokalt. Dette vil føre til en samlet bedre ressursutnyttelse for området, samt bedre mulighet for å jobbe mot felles mål. En slik forenkling vil også gjøre det enklere for publikum, grunneiere, reiseliv og besøkende til området å orientere seg i forhold hvem som er ansvarlig for ulike interesser knyttet til nasjonalparken.

Vurdering

Verneområdene som forvaltes av nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil kunne egne seg godt som en pilot der formålet er forenkling av nasjonalparkforvaltningen. Grunneiersiden er oversiktlig i dette området, med staten som en stor grunneier. Det er mange besøkende i området, og et aktivt reiseliv med mange brukere og aktører i området. I tillegg er det viktige lokale interesser som reindrifta og fastboende med verdiskaping i verneområdene. Det er også etablert et nært samarbeid med svenske nasjonalparkmyndigheter, dette startet opp som et samarbeid mellom fylkesmennene i Hedmark og Sør-Trøndelag, samt lensstyret i Jemtland og Dalarna. Det er gjennomført felles informasjonsprosjekt og samarbeid om forvaltningen i begge landene. I Sverige er forvaltning, informasjon, oppsyn, tilrettelegging og skjøtsel i verneområder lagt under samme myndighet.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil foreslå at leder og sekretær for nasjonalparkstyret tar kontakt med Miljødirektoratet for å drøfte muligheten av å jobbe videre med mål om å etablere en pilot for forenkling av nasjonalparkforvaltningen. Det vil kreve medvirkning fra statlige myndigheter for å få til en slik pilot, og det kan være ulike måter å gjennomføre dette på. Nasjonalparkstyret vil ta saken opp til ny drøfting dersom det kan være interesse fra sentrale myndigheter for å starte opp et slikt forsøk på forenkling i nasjonalparkforvaltningen.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 05.12.2018

Sak 35/18: Rapport fra gjennomføring av markering Gutulia 50 år

Dokumenter i saken

Vedlagt : Rapport fra gjennomføring av markering Gutulia 50 år

Saksframstilling:

Gutulia nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon av 20. desember 1968. I 2018 kunne derfor nasjonalparken feire 50 år. Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia la opp til at begivenheten skulle markeres med flere arrangementer i 2018. Ambisjonene var store; mottoet liten nasjonalpark – stor feiring, ble gjennomgangsmelodien.

Tidlig i 2018 ble det nedsatt ei arbeidsgruppe bestående av representanter for nasjonalparkstyret, Fylkesmannen i Hedmark, Engerdal kommune og Destinasjon Femund Engerdal som fikk i oppgave å lage program og ta hovedansvaret for gjennomføringen av arrangementene. Flere møter ble avholdt i gruppa i løpet av første halvår. Klima- og miljødepartementet ble holdt løpende informert om planene. I tillegg ble det avholdt møter og gjennomført oppfølgende tiltak/prosjekter med viktige samarbeidspartnere som Statskog SF, Engerdal fjellstyre, Svahken sijte, Statens naturoppsyn, Femundsmarka nasjonalparksenter og Anno museum.

Følgende arrangementer danner kjernen i jubileumsmarkeringen:

1. Åpning av oppgradert innfallsport og åpning av ny natur- og kultursti på Gutulisetra den 30. juni.
2. Guidede fagturet syv lørdager på rad i juli-august i tida det var åpen seter på Nedpåvollen.
3. Offisiell jubileumsfeiring (hovedarrangement) på Gutulisetra den 25. august med kulturinnslag og deltakelse av blant annet klima- og miljøminister Ola Elvestuen.

Det ble satt opp en budsjett- og finansieringsplan for arrangementene med en ramme på totalt kr. 650 000, inkludert verdisetting av eget arbeid og dugnader. Klima- og miljødepartementet ble søkt om tilskudd på kr. 250 000 til arrangementene. Dette ble innvilget i sin helhet. I tillegg ble det gitt økonomisk tilskudd fra Engerdal kommune og samt at Nasjonalparkstyret bidro fra egne budsjetter. Hedmark fylkeskommune har foreløpig ikke besvart søknaden om tilskudd til arrangementet.

Det ble gjennomført ulike arrangement innenfor de økonomiske rammene som forelå, og det foreløpige økonomiske resultatet er som følger:

Budsjett og foreløpig regnskap – Gutulia 50 år

Aktivitet	Detaljert budsjett	Budsjett hovedaktivitet	Finansiering	Foreløpig Regnskap
Åpning av innfallsport - natursti 30.juni		75 000		24 000
Gjennomføring 7 ulike guida turer – aktiviteter a 8000		56 000		38 000
Utstilling Elgå nasjonalparksenter og Blokkodden		70 000		8 000 *
Buss og transport – i forbindelse med arrangement		60 000		44 000
Hovedarrangement 25. august – (kulturinnslag – servering)		160 000		90 473
Skoleprosjekt – del av comeinus		25 000		25 000
Dekning av reiseutgifter etc for bidragsytene		40 000		
Diverse - mva				75 273
Informasjon/ annonsering		50 000		71 619
Transportutgifter etc Engerdal kommune **				65 000 **
Utgifter arr i samarbeid med Svahken Sijte (faktura ikke mottatt) ***				5 000 ***
Totalt		650 000		446 365
Klima og miljødep			250 000	250 000
Engerdal kommune			50 000	50 000
Fylkesmannen/ Nasjonalparkstyret			150 000	126 365
Hedmark fylkeskommune			50 000	0
Lokale bidragsytene			30 000	20 000
Sponsing eget arbeid, dugnad			120 000	****
Sum			650000	446 365

- * Besøkscenter Elgå fikk en egen finansiering på 50 000 til utstilling om Gutulia, dette er ikke tatt med i grunnlaget
- ** Utgifter som er lagt ut via Engerdal kommune er bare ca tall, mangler foreløpig regnskapsoversikt herfra
- *** Faktura fra Svahken Sijte har foreløpig ikke kommet, men det vil minimum beløpe seg til 5000,-
- **** Det er ikke beregnet noe antall timer for dugnadsarbeid ved gjennomføringen. Men det er nedlagt et betydelig antall timer i forbindelse med arrangementene. I hovedsak fra Nasjonalparkstyret og Engerdal kommune, men også bidrag fra Engerdal fjellstyre, Statskog, SNO, Sorken grendelag og Svahken sijte.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia tar den framlagte rapporten om jubileumsmarkeringen til orientering og vil slutte seg til at markeringen har vært gjennomført i tråd med intensjonene. Den økonomiske gjennomgangen viser også at arrangementet har blitt gjennomført innenfor de økonomiske rammene som har vært tilgjengelig.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 05.12.2018

Sak 36/18: Budsjett for drift av nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia 2019

Saksframstilling:

Nasjonalparkstyret kan søke om midler til drift av styret og utarbeiding av forvaltningsplaner og for arbeid besøksstrategi.

Det søkes om midler til drift av styret i tråd med tidligere år. Det har vært et mindre forbruk for drift av styret i 2018, dette skyldes at det ikke har vært gjennomført befaringer eller 2- dagers møter i 2018. Det vil imidlertid bli lagt opp til å gjennomføre dette for 2019.

Forvaltningsplanen for Gutulia er for det meste gjennomført, men det gjenstår en siste runde med godkjenning og slutføring. Det vil være behov for å slutføre rapporten med layout i henhold til Miljødirektorates maler og ev trykk i et begrenset opplag.

Det er også en del arbeid som gjenstår for slutføring av besøksstrategi for Femundsmarka. Det søkes derfor om midler til gjenstående arbeid angående kartlegging av reiseliv og sammenfatning av kunnskapsgrunnlaget. Det er et mål å slutføre besøksstrategien i løpet av 2019.

Samlet søknad om midler til drift for nasjonalparkstyret

Kap/post	Prosj.		Beløpet gjelder	Budsjett-forslag
1420.21	M1804	D: Driftsutgifter styre og utvalg	Gjennomføring av møter og befaringer for nasjonalparkstyret. Samt møter i Faglig rådgivende utvalg	400 000
1420.21	M1827	Forvaltningsplan	Til sluttarbeid og ev trykking av forvaltningsplan for Gutulia	50 000
1420.21	M1827	Besøksstrategi	Rapporter om reiseliv og sammenstilling av kunnskapsgrunnlag for slutføring av besøksstrategi	120 000
SUM				570 000

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia foreslår at det søkes Miljødirektoratet om til sammen 570 000 for 2019 til drift av nasjonalparkstyret og til arbeid med forvaltningsplaner og besøksstrategi.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 05.12.2018

Sak 37/18: Møteplan for nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia 2019

Vurdering

Nasjonalparkstyret har gjennomført følgende møter i 2018

- 9. mars
- 15. juni
- 5. september (planlagt møte/ befarings den 6.9 ble kuttet ut)
- 5. desember

Nasjonalparkstyret har ikke gjennomført egne befaringer i løpet 2018. Det har imidlertid vært gjennomført flere arrangement i anledning av jubileumsarrangementene i Gutulia nasjonalpark 50 år, der styrets medlemmer har vært invitert til å delta.

Det kan imidlertid være aktuelt å vurdere en studietur/ befarings for 2019. Muligheter for dette kan drøftes i møtet.

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten innstilling